

Examenreglement havo en vwo

behorend bij het Programma van Toetsing en Afsluiting 2021 – 2022

Goedgekeurd door de MZR d.d. 28 september 2021

Goedgekeurd door de GMR d.d. 21 september 2021

Inhoud

INLEIDING	4
1 ALGEMENE BEPALINGEN	5
2 SCHOOLEXAMEN (SE)	6
2.1 Regels voor het SE	6
2.2 Procedure toetsafname	8
2.3 Beoordeling van het SE	9
2.4 Afwezigheid / Onttrekking	11
2.5 Herkansingsregeling	12
3 CENTRAAL EXAMEN (CE)	14
3.1 Belangrijke voorschriften	14
3.2 Verhindering CE	17
3.3 Uitslag, herkansing en diplomering	18
3.4 Vaststelling uitslag	19
3.5 Herkansing	21
3.6 Inzage van beoordeeld CE	22
3.7 Diploma en cijferlijst	22
4 ONREGELMATIGHEDEN	23
5 OVERIGE BEPALINGEN	27
5.1 Terugtrekking van het examen	27
5.2 Afwijkende wijze van examineren	27
5.3 Slotbepaling	28
6 BEGRIPPENLIJST	29
BIJLAGE – TOEGESTANE HULPMIDDELEN HAVO EN VWO 2021	30

Inleiding

Het examenreglement behandelt niet alleen de rechten en plichten van de leerling, maar ook de rechten en plichten van de school. Dit examenreglement is vastgesteld door het bevoegd gezag (College van Bestuur) en ligt ter inzage bij de sectordirectie en de teamleiders bovenbouw. Voor ouders en leerlingen staat dit document op de website van de school: www.regiuscollege.nl.

De inhoud van dit examenreglement is onder voorbehoud van ontwikkelingen rondom corona en eventuele maatregelen dientengevolge van de overheid. Mocht dit tot wijzigingen in het examenreglement en/of PTA leiden, dan is dit altijd in overleg met de medezeggenschap en de onderwijsinspectie en zullen wij u hierover nader informeren.

Het examen bestaat uit twee delen:

- een schoolexamen (SE), dat voor het havo tijdens het vierde en vijfde leerjaar en voor het vwo in het vierde, vijfde en zesde leerjaar wordt afgenomen;
- een centraal examen (CE) dat voor het havo aan het einde van het vijfde leerjaar en voor het vwo aan het einde van het zesde leerjaar wordt afgenomen.

In het programma van toetsing en afsluiting (PTA) wordt beschreven:

- welke onderdelen van het examenprogramma in het SE worden getoetst;
- welke leerstof in welk onderdeel wordt getoetst;
- de vorm waarin de leerstof wordt getoetst;
- wanneer de toetsen worden afgenomen en wanneer de opdrachten moeten worden ingeleverd;
- wat de duur is van de toetsen;
- wat de weging is van de verschillende onderdelen;
- welke onderdelen van het SE herkanst mogen worden.

Het PTA is ook te vinden op de website van de school.

De ouders/verzorgers ontvangen regelmatig een rapportage over de behaalde cijfers van SE-toetsen, praktische opdrachten en handelingsdelen. Deze gegevens zijn ook digitaal in te zien.

A.H. Hoekstra
voorzitter College van Bestuur

1 Algemene bepalingen

- 1.1 De sectordirectie en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur het examen af.
- 1.2 De sectordirectie stelt een secretaris van het examen aan.
- 1.3 De praktische uitvoering van de examens is opgedragen aan de teamleider(s) en de examensecretaris van de afdeling.
- 1.4 Het examen bestaat voor ieder vak uit een SE en voor zover in het Eindexamenbesluit is bepaald, tevens uit een CE.
- 1.5 Het College van Bestuur stelt jaarlijks vóór 1 oktober het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting vast.
- 1.6 Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting worden door het College van Bestuur vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie, bekendgemaakt aan de kandidaat en zo spoedig mogelijk op de website van het Regius College gezet.

2 Schoolexamen (SE)

2.1 Regels voor het SE

- 2.1.1 Leerlingen zijn verplicht om alle onderdelen genoemd in het PTA af te leggen.
- 2.1.2 Het bevoegd gezag stelt iedere kandidaat in de gelegenheid het SE in de vakken waarvoor een landelijk examen wordt afgenomen, tenminste één week voor de aanvang van het CE af te sluiten.
- 2.1.3 Uiterlijk een week voor de aanvang van het CE wordt de kandidaat schriftelijk meegedeeld, welke cijfers hij of zij heeft behaald voor het SE.
- 2.1.4 In 4havo en 4vwo worden reeds een aantal vakken afgesloten die geen CE kennen. In 4vwo betreft dit culturele en kunstzinnige vorming en algemene natuurwetenschappen. In 4havo geldt dit voor culturele en kunstzinnige vorming. In 5vwo betreft dit het vak maatschappijleer.
- 2.1.5 Alle andere vakken kennen in 4havo, 4vwo en 5vwo alleen voortgangstoetsen. Het op één decimaal afgeronde gemiddelde van alle in het PTA genoemde voortgangstoetsen in het betreffende schooljaar telt als één ED-cijfer, met uitzondering van de vakken Nederlands, Spaans, Engels, Duits en Frans in 4vwo.
- 2.1.6 Het SE voor een vak vangt aan in de periode waarin het eerste SE-onderdeel voor een vak wordt afgenomen en wordt afgesloten nadat het laatste onderdeel is afgenomen. De aanvang en de afsluiting van het SE staan per vak vermeld in het PTA.
- 2.1.7 Het SE in de eindexamenvakken wordt afgenomen overeenkomstig hetgeen voor ieder vak afzonderlijk in het programma van toetsing en afsluiting is aangegeven.
- 2.1.8 Examinatoren dienen er zorg voor te dragen, dat het SE een zodanige lengte heeft, dat het werk binnen de vastgestelde tijd gemaakt kan worden.
- 2.1.9 De sectordirectie kan toestaan dat een kandidaat met een handicap het SE geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de sectordirectie de wijze waarop het SE zal worden afgelegd. De sectordirectie doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
- 2.1.10 Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in 2.1.9 bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:

- a) er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige, arts, psycholoog, orthopedagoog neuroloog of psychiater is opgesteld;
 - b) de aanpassing, voor zover betrekking hebbend op het SE, in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het SE met ten hoogste 15 minuten voor havo/vwo-kandidaten.
 - c) een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan, dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
- 2.1.11 Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eind-examen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
- a) het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b) enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
- 2.1.12 De in 2.1.11 bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het SE slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het SE met ten hoogste 15 minuten voor havo/vwo-kandidaten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
- 2.1.13 Van elke afwijking op grond van 2.1.11 wordt mededeling gedaan aan de inspectie.
- 2.1.14 Kandidaten die kunnen aantonen in aanmerking te komen voor een afwijkende wijze van examineren, nemen voor 1 november van het jaar waarin het examenreglement wordt uitgereikt contact op met hun teamleider.
- 2.1.15 Per periode verschijnt een toetsenrooster met de exacte datum van de betreffende toetsen. Kandidaten worden geacht kennis te nemen van dit rooster.
- 2.1.16 Uiterlijk een week voor de start van het CE ontvangen de kandidaten het definitieve examendossier. Dit formulier dient ondertekend door ouders/verzorgers en leerlingen de volgende dag weer bij de administratie te worden ingeleverd.

2.2 Procedure toetsafname

- 2.2.1 Tijdens het afnemen van toetsen is het niet toegestaan tassen, etuis, mobiele telefoons of multimediale apparatuur bij zich te hebben of te dragen (denk aan smartwatches). Het dragen van een horloge is niet toegestaan. Met uitzondering van leerlingen die toestemming hebben het examen op aangepaste wijze te mogen afleggen. Alle bovengenoemde items behoren in de daarvoor bestemde kluisjes te liggen.
- 2.2.2 Indien een leerling meer dan tien minuten te laat komt bij een toets, wordt hij niet meer toegelaten. Deze leerling moet zich direct melden bij de teamleider, examensecretaris of administratie. Meldt een leerling zich binnen 10 minuten met een teltaatbriefje bij het toetslokaal, dan mag hij de toets alsnog maken, maar krijgt echter geen extra tijd.
- 2.2.3 Bij afname van kijk- en luistertoetsen wordt een leerling die te laat is, na de start van de toets niet meer toegelaten.
- 2.2.4 Deelname aan een zitting (toets) betekent voor de kandidaten, dat het eenmaal gemaakte werk zijn geldigheid behoudt.
- 2.2.5 Toetsen worden met een pen gemaakt, met uitzondering van grafieken en tekeningen. Alleen blauwe of zwarte inkt of balpen mogen worden gebruikt.
- 2.2.6 Er mag geen correctiepen, -lak, -lint of -band worden gebruikt.
- 2.2.7 Er mag slechts gebruik worden gemaakt van één rekenmachine. Daar waar gebruik mag worden gemaakt van een grafische rekenmachine moet deze in de examenstand staan.
- 2.2.8 Ook voor het SE geldt de regeling toegestane hulpmiddelen zoals gepubliceerd door het CvTE, tenzij in het PTA anders vermeld. De regeling toegestane hulpmiddelen is als bijlage bij dit reglement gevoegd.
- 2.2.9 Voor bijzondere ziektegevallen wordt voor de afname van de toetsen in overleg met de teamleider een aparte regeling getroffen.
- 2.2.10 Toetsen worden ingenomen aan het einde van de zitting van de toets.

2.3 Beoordeling van het SE

- 2.3.1 De opgaven en normeringen voor het SE worden per vak vastgesteld door de examinatoren. Indien voor een vak verschillende docenten als examiner bij SE's optreden, hanteren zij dezelfde normen bij de beoordeling.
- 2.3.2 Indien SE-toetsen of praktische opdrachten door de leerlingen in groepjes gemaakt worden, kan, indien dit in het PTA zo opgenomen is, het groepje één beoordeling krijgen. Dit cijfer geldt dan voor alle leden van het groepje. De leerlingen mogen deze toetsen wel individueel herkansen, indien dit in het PTA zo omschreven staat.
- 2.3.3 Voor het afsluitende SE-onderdeel luistervaardigheid (kijk- en luistertoetsen van Frans, Duits en Engels) wordt gebruik gemaakt van door het CITO verstrekte opgaven en normering.
- 2.3.4 De examiner drukt zijn eindoordeel over kennis, inzicht en vaardigheid van elk onderdeel van het SE uit in een cijfer of een beoordeling 'goed' / 'voldoende' / 'onvoldoende', indien zo beschreven in het PTA. Betreft dit een cijfer, dan gebruikt hij een getal uit het interval van 1 t/m 10 afgerond op één decimaal.
- 2.3.5 Mondelinge examens worden bij voorkeur door twee examinatoren afgenomen. Deze examinatoren bepalen in onderling overleg het cijfer. Kunnen ze niet tot overeenstemming komen, dan wordt het cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van de beoordelingen. Indien afname door twee examinatoren niet mogelijk is, dan kan op verzoek gebruik gemaakt worden van opnameapparatuur. Op verzoek van een kandidaat of een examiner kan de teamleider besluiten dat het mondeling van de betreffende kandidaat toch door twee examinatoren moet worden afgenomen.
- 2.3.6 Voor havo/vwo geldt dat naast de vakgebonden toetsen en opdrachten ook een profielwerkstuk tot het schoolexamen behoort. Het profielwerkstuk kan worden gezien als een grote praktische opdracht en kent een eigen PTA.

Het profielwerkstuk heeft betrekking op één of meer vakken. Het vak of de vakken waarop het profielwerkstuk betrekking heeft, maakt/maken onderdeel uit van de vakken van de individuele leerling, met uitzondering van algemene natuurwetenschappen, lichamelijke opvoeding, maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming. Over het werkstuk worden in de loop van het examenjaar afspraken gemaakt met de begeleidende docent. Voor verdere informatie over het profielwerkstuk verwijzen we naar het boekje 'Handleiding profielwerkstuk',

dat aan elke leerling in de examenklas wordt aangeboden en het PTA voor het profielwerkstuk.

- 2.3.7 Combinatiecijfer voor havo/vwo en het profielwerkstuk
Het profielwerkstuk vormt samen met onderstaande vakken het combinatiecijfer en telt mee met één eindcijfer, afgerond op een heel getal, in de zak-/slaag-regeling. De volgende drie onderdelen behoren, naast het profielwerkstuk, tot het combinatiecijfer:
- algemene natuurwetenschappen (alleen voor het vwo);
 - maatschappijleer;
 - culturele en kunstzinnige vorming.
- 2.3.8 Gemaakt werk wordt na correctie door de docent besproken met de kandidaat. Daarna wordt het werk door de docent ingenomen. Kopieën worden niet verstrekt.
- 2.3.9 Eindbeoordeling SE
De examinerator drukt zijn eendoordeel over kennis, inzicht en vaardigheid van een kandidaat voor elk vak uit in een cijfer voor het SE. Daarvoor gebruikt hij een getal uit het interval 1 t/m 10, afgerond op één decimaal. Dit getal is het gewogen gemiddelde van de cijfers voor elk van de onderdelen. Het gewicht van de verschillende onderdelen staat vermeld in het PTA.
Voor havo- en vwo-vakken waarvoor het examen alleen uit het SE bestaat, wordt het eindcijfer SE berekend door het gewogen gemiddelde van de cijfers voor elk van de onderdelen direct af te ronden op een geheel getal.
- 2.3.10 In afwijking van artikel 2.3.9 moet het vak lichamelijke opvoeding beoordeeld zijn met 'voldoende' of 'goed'.
- 2.3.11 Van ieder cijfer, toegekend voor enig onderdeel van het SE, stelt de examinerator de kandidaat binnen tien werkdagen in kennis.
- 2.3.12 De bij de programma's van verschillende vakken in het PTA genoemde uiterste inlever- of eindtermijnen voor profielwerkstuk, kunstdossier, lees- en literatuurlijsten, werkstukken, praktische opdrachten, dossiers, handelingsdelen e.a. dienen strikt in acht genomen te worden.
- 2.3.13 Indien een leerling de eindtermijnen van in bovenstaand artikel genoemde onderdelen van het SE niet in acht neemt en de termijn redelijkerwijs niet meer lijkt te gaan halen, informeert de vakdocent de teamleider en de examensecretaris.

- 2.3.14 Het SE kan niet als voltooid worden beschouwd als niet alle in het PTA genoemde toetsen gemaakt / beoordeeld zijn en de handelingsdelen niet door de docent met 'voldoende' of 'goed', respectievelijk met 'naar behoren' beoordeeld zijn.
- 2.3.15 Het SE dient voor aanvang van het eerste tijdvak afgesloten te zijn conform artikel 32 van het Eindexamenbesluit als voorwaarde voor toelating tot het centraal examen van het betreffende vak.

2.4 Afwezigheid / Onttrekking

- 2.4.1 Indien een kandidaat verhinderd is of niet in staat is deel te nemen aan een toets, dient een ouder/verzorger van de kandidaat voor aanvang van de toets een digitale melding (via het ouderportaal) te doen, ook indien de kandidaat al eerder ziek gemeld is. Een telefonische melding bij de examensecretaris of sectoradministratie blijft een mogelijkheid. Indien de leerling in de loop van de dag ziek naar huis gaat voordat de toets is gemaakt, dient hij zich af te melden bij de teamleider of de examensecretaris.
- 2.4.2 De leerling dient binnen twee dagen na terugkomst op school een schriftelijk verzoek in, middels het inhaalformulier, om de toets(en) te mogen inhalen. Te laat ingediende verzoeken worden beschouwd als onregelmatigheid en niet in behandeling genomen. De leerling zal, conform 4.2 lid a. voor het betreffende onderdeel het cijfer 1 genoteerd krijgen. Zie hoofdstuk 4 Onregelmatigheden.
- 2.4.3 Indien de afmelding niet heeft plaatsgevonden conform artikel 2.4.1, wordt het verzuim als ongeoorloofd aangemerkt.
- 2.4.4 Afwezigheid vanwege examens voor een rijbewijs (theorie en/of praktijk) worden als ongeoorloofd aangemerkt. Data zijn bij het CBR in te plannen.
- 2.4.5 Indien het verzuim van de leerling als ongeoorloofd is aangemerkt, wordt dit beschouwd als onregelmatigheid. De leerling zal, conform 4.2 lid a. voor het betreffende onderdeel het cijfer 1 genoteerd krijgen. Zie hoofdstuk 4 Onregelmatigheden.
- 2.4.6 Bezoeken aan tandarts, orthodontist, huisarts etc. kunnen niet gedaan worden op momenten dat er toetsen zijn, dan wel gepland kunnen worden. Bij vragen hierover moet contact worden opgenomen met een teamleider.
- 2.4.7 De leerling uit 4havo, 4vwo en 5vwo maakt zijn inhaaltoets in de eerstvolgende week na het moment dat de toets gepland stond.

- 2.4.8 Ten aanzien van de afwezigheid van kandidaten tijdens een onderdeel van het SE geldt: na afloop van het onderdeel van het SE levert de betrokken docent of surveillant zo spoedig mogelijk bij de sectoradministratie een presentielijst in met aanduiding van afwezige kandidaten.
- 2.4.9 Een kandidaat die geoorloofd afwezig is geweest bij een onderdeel van het SE en wiens afwezigheid volgens het gestelde in artikel 2.4.1 is gemeld en heeft voldaan aan het gestelde in artikel 2.4.2, moet dit onderdeel inhalen. Voor (nog) niet gemaakte SE-onderdelen zal een asterisk genoteerd worden (het noteren van een asterisk houdt in, dat voor het betreffende vak waar een asterisk is geplaatst, er géén gemiddeld cijfer wordt berekend. Er kan pas een cijfer berekend worden als het betreffende SE onderdeel gemaakt en becijferd is).
- 2.4.10 Bij drie en meer keer afwezig bij een toets zal de betreffende teamleider ouders en leerling uitnodigen voor een gesprek.
- 2.4.11 Gedurende het examenjaar zijn er twee inhaalmomenten, namelijk in november en in februari. Voor deze inhaalmomenten geldt, dat per inhaalmoment maximaal 1 onderdeel kan worden ingehaald dat afgenomen is in de direct voorgaande periode. Overige gemiste onderdelen van het SE zullen in de herkansingsperiode gemaakt moeten worden en tellen als een herkansing.
- 2.4.12 Bovendien geldt, dat het onderdeel dat na de laatste toetsperiode wordt ingehaald, niet meer herkanst kan worden, ongeacht het gestelde in het PTA en in artikel 2.4.11.
- 2.4.13 In bijzondere gevallen en/of op verzoek van de kandidaat kan de examencommissie afwijken van het gestelde in bovenstaande artikelen.

2.5 Herkansingsregeling

- 2.5.1 Een kandidaat heeft het recht een toets of praktische opdracht van het SE te herkansen, indien het in het PTA van het vak vermeld staat.
- 2.5.2 Een kandidaat heeft het recht op maximaal drie herkansingen in het examenjaar met dien verstande, dat het maximum per vak één bedraagt. Indien de kandidaat na de laatste toetsweek een toets moet inhalen in de herkansingsperiode dan telt deze toets mee als een herkansing.

- 2.5.3 Een kandidaat die veelvuldig ongeoorloofd verzuimt van de lessen, kan na een schriftelijke waarschuwing op grond van een advies van de examencommissie aan de sectordirectie, het recht op een herkansing worden ontzegd.
- 2.5.4 Herkansing van een SE-toets in 5havo en 6vwo vindt plaats twee weken na afname van de laatste SE-toets. Een kandidaat die in aanmerking wil komen voor een herkansing, deelt dit schriftelijk mee aan de teamleider of examensecretaris.
- 2.5.5 Na de herkansing telt het hoogst behaalde cijfer als eindcijfer van de toets.
- 2.5.6 Een leerling die op het herkansingmoment ongeoorloofd afwezig is, heeft geen recht meer op herkansing.
- 2.5.7 Voor langdurig zieke kandidaten of kandidaten met bijzondere omstandigheden, kan door de teamleider, in overleg met de mentor en de examensecretaris, een aparte herkansingsregeling worden vastgesteld.
- 2.5.8 Voor het ED-cijfer genoemd art. 2.1.5 zijn geen herkansingsmogelijkheden.

3 Centraal examen (CE)

3.1 Belangrijke voorschriften

- 3.1.1 Het CE wordt afgenomen conform de artikelen 36 t/m 45 van het Eindexamenbesluit.
- 3.1.2 De kandidaten maken het werk onder toezicht van door de sectordirectie aange-
wezen toezichthouders. De examensecretaris draagt er zorg voor, dat het nodige
toezicht bij het CE wordt uitgeoefend.
- 3.1.3 Toezichthouders en kandidaten dienen van het volgende op de hoogte te zijn:
- a) Na het openen van de enveloppe met opgaven of het starten van het digitale
examen, is het verboden enige mededeling of inlichting over het werk aan de
kandidaten te verstrekken.
 - b) Hulpmiddelen: zie voor het overzicht van toegestane hulpmiddelen de publi-
catie van het CvTE hierover. Deze is als bijlage toegevoegd.
 - c) Examenwerk wordt met een pen gemaakt, met uitzondering van grafieken en
tekeningen. Alleen blauwe of zwarte inkt of balpen mogen worden gebruikt
en bij digitale afname, de computer. Er mag geen correctiepen, -lak, -lint of -
band worden gebruikt.
 - d) Een kandidaat die tijdens het werk onwel wordt, kan onder begeleiding het
examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de sectordi-
rectie of zijn/haar vervanger, of de kandidaat na enige tijd het werk kan her-
vatten. Indien de kandidaat het werk na enige tijd hervat, kan de gemiste tijd
aan het einde van de zitting worden ingehaald. Indien de kandidaat het werk
niet kan hervatten, verzoekt de sectordirectie, zo mogelijk mede op grond
van een medische verklaring, aan de inspecteur te beslissen, dat het voor een
deel gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag, indien de inspecteur het
werk ongeldig verklaart, in het volgende tijdvak opnieuw aan de desbetref-
fende zitting deelnemen.
 - e) Deelname aan een zitting betekent voor de kandidaten, dat het eenmaal ge-
maakte werk zijn geldigheid behoudt. Zeer bijzondere omstandigheden (bij-
voorbeeld ernstige ziekte of overlijden in de familie) en ook eigen ziektever-
schijnselen worden van tevoren aan de sectordirectie of een vervanger ge-
meld. Indien blijkt, dat de kandidaat niet in staat is aan de zitting van het CE
deel te nemen, wordt de kandidaat verwezen naar een volgend tijdvak.

- f) Nadat alle kandidaten hun plaats hebben ingenomen, controleert een daartoe aangewezen toezichthouder aan de hand van de op de enveloppe vermelde gegevens omtrent schooltype, vak, datum en tijdstip of de enveloppe de juiste is. Deze en eventueel andere op de enveloppe vermelde gegevens worden daarna aan de kandidaten voorgelezen. Pas nadat alle gegevens in orde zijn bevonden, wordt de enveloppe geopend. Het verdient aanbeveling voor het openen de enveloppe aan de kandidaten te tonen en één van hen de tekst te laten (mee)lezen.
- g) Indien een kandidaat door enigerlei omstandigheid niet bij een zitting in het examenlokaal aanwezig kan zijn, maar wel in staat is aan het examen deel te nemen, kunnen uitsluitend via de inspecteur opgaven ter beschikking worden gesteld.
- h) Een toezichthouder controleert of de inhoud van de enveloppe overeenstemt met de gegevens op de enveloppe. Het komt voor, dat in dezelfde enveloppe een of meer bij de opgaven behorende bijlagen zijn verpakt.
- i) Bij het uitdelen van de opgaven dient er nauwkeurig op te worden toegezien, dat geen andere opgaven dan de bedoelde in handen van de kandidaten komen.
- j) De toezichthouders mogen aan de kandidaten geen enkele mededeling doen, ook niet bij de constatering van een al of niet vermeende fout uitgezonderd mededeling van door de CvTE vastgestelde errata.
- k) Zij die bij het examen toezicht hebben gehouden, maken over het verloop een proces-verbaal op.
 - 1) Op het proces-verbaal worden de namen van alle kandidaten vermeld die voor het desbetreffende vak in het examenlokaal aanwezig moeten zijn. Per schooltype wordt een apart proces-verbaal gemaakt. Afwezige kandidaten worden apart vermeld.
 - 2) Indien gebruik gemaakt mag worden van het bepaalde in artikel 5.2 (afwijkende vorm van examinering) van dit reglement, wordt dit op het proces-verbaal aangetekend.
 - 3) Elke toezichthouder dient het proces-verbaal te tekenen.
 - 4) Op het proces-verbaal wordt van elke kandidaat het tijdstip vermeld waarop hij of zij het lokaal verlaat, en ook het tijdstip waarop de kandidaten die te laat zijn gekomen, zijn begonnen.

- l) De kandidaat levert zijn of haar werk in bij een toezichthouder. De kandidaat is zelf verantwoordelijk voor het compleet inleveren van zijn/haar werk. De toezichthouder controleert het werk op naam en nummer, waarna hij de kandidaat toestaat het examenlokaal te verlaten. Na het verlaten van het examenlokaal mag de kandidaat onder geen beding worden toegestaan opnieuw aan het desbetreffende examen te werken.
- m) Kandidaten dienen uiterlijk 15 minuten voor de aanvang van de zitting in de examenzaal aanwezig te zijn. Een kandidaat die te laat komt, moet uiterlijk tot een half uur na het begin van de examenzitting tot de examenzaal worden toegelaten. Hij of zij levert zijn of haar werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten telt.
- n) Kandidaten die meer dan een half uur na het begin van de zitting aankomen, mogen niet meer deelnemen aan die zitting. Bij een geldige reden, ter beoordeling van de sectordirectie, kunnen zij voor dit vak verwezen worden naar het tweede tijdvak. Op de overige zittingen van het eerste tijdvak dienen zij wel te verschijnen.
- o) Het is de kandidaten niet toegestaan binnen een uur na aanvang van de zitting van het examen de zaal te verlaten.
- p) 30 minuten voor het einde van de zitting wordt de kandidaten medegedeeld, dat ze de examenzaal niet meer mogen verlaten. Aan het einde van de zitting halen de toezichthouders het werk op en één van hen controleert of alle kandidaten hun werk hebben ingeleverd.
- q) Er mogen voor aanvang van het examen geen aantekeningen (geheugensteuntjes) worden genoteerd op het uitwerkingenpapier.
- r) Het werk wordt gemaakt op door de school verstrekt papier of ter beschikking gestelde computer, tenzij door de commissie belast met de vaststelling van de opgaven ander papier is verstrekt.
- s) Kladpapier wordt eveneens verstrekt door de school.
- t) Toegestane aanpassingen bij het CE moeten zijn voorafgegaan door vergelijkbare aanpassingen in onderwijs en SE. Wenst een kandidaat gebruik te maken van dezelfde aanpassingen tijdens het CE, dan zal de kandidaat dit voor 1 november voorafgaand aan het CE schriftelijk bij de sectordirecteur kenbaar moeten maken. De sectordirecteur beslist, dit met redenen omkleed, of hij aanpassingen tijdens het CE toestaat.

- u) Gedurende het examen is het de kandidaat niet geoorloofd, zonder toestemming van degenen die toezicht houden, de examenzaal te verlaten. De kandidaat dient daarbij te worden vergezeld door een toezichthouder.
- v) Examenopgaven mogen pas aan het einde van de examenzitting buiten de examenzaal worden gebracht.
- w) Tijdens het afnemen van de examens is het niet toegestaan tassen, etuis, mobiele telefoons, horloges of multimediale apparatuur bij zich te hebben. Met uitzondering van leerlingen die toestemming hebben het examen op aangepaste wijze te mogen afleggen.
- x) Onregelmatigheden tijdens het examen dienen door de toezichthouder vermeld te worden op het proces-verbaal.
- y) Bij afname van een digitaal examen geldt tevens:
 - 1) Nadat alle kandidaten hun plaats hebben ingenomen, controleert de kandidaat of de op het beeldscherm klaargezette schooltype, vak, variant en niveau de juiste zijn. Pas nadat deze gegevens akkoord zijn bevonden mag het examen worden gestart.
 - 2) De toezichthouders mogen aan de kandidaten mededelingen doen betreffende de apparatuur én programmatuur die voor de afname van examens moeten worden gebruikt.
 - 3) De kandidaat levert zijn of haar werk in door het examen af te sluiten, aansluitend voor “inleveren” te kiezen én daarna deze keuze te bevestigen. Na de bevestiging is het examenwerk ingeleverd en veiliggesteld.
 - 4) Deelname aan een (deel)zitting betekent voor de kandidaat dat het eenmaal gemaakte werk zijn geldigheid behoudt, tenzij er een fout is opgetreden bij de opslag en/of verwerking van scores naar Cito. In deze gevallen kan de Inspectie of CvTE besluiten de (deel)zitting ongeldig te verklaren én besluiten dat de (deel)zitting opnieuw moet worden afgenomen.

3.2 Verhinderung CE

- 3.2.1 Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de sectordirectie, is verhinderd bij één of meer examenzittingen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem of haar in het tweede tijdvak van het CE de gelegenheid gegeven aan ten hoogste twee examenzittingen deel te nemen.

- 3.2.2 De kandidaat dient de sectordirectie dan wel de teamleider voor aanvang van de examenzitting in kennis te stellen van de verhindering.
- 3.2.3 Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij of zij het CE in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt de kandidaat in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn of haar eindexamen te voltooien.
- 3.2.4 De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de sectordirectie aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie. In dat geval deelt de sectordirectie aan de commissie mede welke cijfers de kandidaat voor het schoolonderzoek en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het CE heeft gehaald, alsmede, wanneer dat zich voordoet:
- 1) dat ten behoeve van de kandidaat op grond van artikel 5.2.3 van dit reglement, toestemming is verleend dat met betrekking tot het vak Nederlandse taal en literatuur dan wel tot enig vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is, wordt afgeweken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit;
 - 2) dat ten behoeve van de gehandicapte kandidaat op grond van artikel 5.2.1 van dit reglement, toestemming is verleend dat hij of zij het CE geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan zijn of haar mogelijkheden.
- 3.2.5 Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatsexamencommissie het resultaat mede aan de sectordirectie.

3.3 Uitslag, herkansing en diplomering

- 3.3.1 Voor alle vakken van het eindexamen die met een cijfer beoordeeld worden, geldt, dat het eindcijfer een geheel getal is uit het interval 1 t/m 10.
- 3.3.2 Totstandkoming van de eindcijfers bedoeld in art. 3.3.1
- 1) Alle examendossiertoetsen en –opdrachten worden beoordeeld met cijfers uit het interval van 1 t/m 10, afgerond op één decimaal.
 - 2) Het SE-cijfer is het gewogen gemiddelde van de cijfers voor elk van de onderdelen. De weging van de verschillende onderdelen staat vermeld in het PTA.
 - Bij de vakken die naast het SE nog een CE doen, wordt het SE-cijfer afgerond op één decimaal. Het resultaat van het CE wordt gegeven in een

cijfer uit het interval van 1 t/m 10, afgerond op één decimaal. De sectordirectie bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het SE en het cijfer voor het CE.

- Voor de vakken die alleen een SE doen, wordt het SE-cijfer afgerond op hele getallen. Dit afgeronde SE-cijfer is bij deze vakken het eindcijfer.

3.3.3 *Afronding*

De afronding geschiedt als volgt: is het eerste getal na de komma een 5 of hoger, dan wordt het cijfer naar boven afgerond. Is het eerste getal achter de komma een 4 of lager, dan wordt het cijfer naar beneden afgerond.

Voorbeeld 1: 6,49 wordt eindcijfer 6 en 6,50 wordt eindcijfer 7.

Voorbeeld 2: $1/2 (5,6 + 5,3) = 5,45$ wordt eindcijfer 5.

- 3.3.4 Het gemaakte examenwerk van de kandidaten en de uitslagenlijsten worden bewaard tot tenminste 6 maanden na vaststelling van de uitslag.

3.4 **Vaststelling uitslag**

- 3.4.1 De sectordirectie en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.4.5 t/m 3.4.7.

- 3.4.2 De sectordirectie en de secretaris van het eindexamen stellen uit alle eindcijfers van de vakken waarin de kandidaat examen heeft afgelegd, een lijst op, zodanig, dat de op deze lijst vermelde vakken een eindexamen vormen als bedoeld in de artikelen 11, 12, 13, 22, 23 en 24 van het Eindexamenbesluit.

3.4.3 *Bepaling uitslag bij extra vak*

Uit alle eindcijfers van de vakken waarin de kandidaat examen heeft afgelegd, wordt een lijst opgesteld, zodanig, dat de op deze lijst vermelde vakken een eindexamen vormen. In het geval dat de kandidaat niet zou slagen als alle eindcijfers worden meegerekend, moet het eindcijfer van één vak niet bij de vaststelling van de uitslag worden meegerekend, als het daardoor mogelijk wordt om de kandidaat te laten slagen.

- 3.4.4 Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag is vastgesteld, deelt de sectordirectie deze schriftelijk aan iedere kandidaat mede.

- 3.4.5 De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien het gemiddelde cijfer voor de vakken van het CE minimaal het cijfer 5,5 is, en hij tevens:
- a) voor al zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - b) voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - c) voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld met uitzondering van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt, dan wel;
 - d) voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald dan wel voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald, en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt, met dien verstande dat hij daarbij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en in voorkomende gevallen wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C als eindcijfer 5 heeft behaald en voor het andere genoemde vak dan wel de andere twee genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald.
 - e) Voor de afzonderlijke onderdelen van het combinatiecijfer gelden de volgende voorwaarden:
 - i. het profielwerkstuk is beoordeeld met minimaal het cijfer 4;
 - ii. maatschappijleer op de havo is beoordeeld met minimaal het cijfer 5;
 - iii. maatschappijleer op het vwo is beoordeeld met minimaal het cijfer 5;
 - iv. culturele en kunstzinnige vorming op de havo is beoordeeld met minimaal het cijfer 5;
 - v. het gemiddelde van de eindcijfers van de vakken culturele en kunstzinnige vorming en algemene natuurwetenschappen op het vwo is minimaal 5,5 en
 - vi. de onderdelen van het combinatiecijfer op het gymnasium zijn; maatschappijleer, het profielwerkstuk en algemene natuurwetenschappen.

- f) Voor de vakken lichamelijke opvoeding, culturele en kunstzinnige vorming, maatschappijleer en algemene natuurwetenschappen geldt dat deze niet meetellen in de berekening van het gemiddelde in 4havo, 4vwo en 5vwo.
Voor het vak lichamelijke opvoeding geldt dat het is beoordeeld als 'vol-doende' of 'goed';
- g) Leerlingen die geen examen doen in het vak wiskunde zijn verplicht een rekentoets af te nemen. Het resultaat voor deze rekentoets wordt vermeld op een bijlage die zal worden verstrekt bij de definitieve cijferlijst en diploma.

- 3.4.6 Bij de uitslagbepaling volgens 3.4.5 wordt het gemiddelde van de eindcijfers van de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak (het combinatiecijfer), voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk en voor vwo ook algemene natuurwetenschappen.
- 3.4.7 De sectordirectie bepaalt het eindcijfer, bedoeld in 3.4.6, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

3.5 Herkansing

- 3.5.1 De kandidaat heeft het recht in het tweede tijdvak deel te nemen aan de herkansing van het CE in één vak dat bij de bepaling van de uitslag is betrokken. Het hoogste van de cijfers gehaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde CE geldt dan als definitief cijfer voor het CE. De kandidaat doet een schriftelijk verzoek tot herkansing van een vak. De herkansing vindt plaats op een door het ministerie vastgestelde dag en tijdstip.
- 3.5.2 Door het aanvragen van een herkansing wordt de uitslag een voorlopige.
- 3.5.3 Het vak dat volgens artikel 3.4.3 niet bij de vaststelling van de uitslag wordt meegerekend om de kandidaat te laten slagen, mag niet worden herkanst.

3.6 Inzage van beoordeeld CE

- 3.6.1 De sectordirectie geeft toestemming tot inzage in het CE. Kandidaten hebben geen recht op teruggave van gemaakt werk of een kopie daarvan.
- 3.6.2 De sectordirectie draagt er zorg voor, dat inzage geschiedt onder toezicht. Bij deze inzage vindt geen discussie plaats over het toegekende aantal punten.
- 3.6.3 De kandidaat kan op basis van deze inzage geen bezwaar maken bij de commissie van beroep tegen de beoordeling van het werk van het CE.

3.7 Diploma en cijferlijst

- 3.7.1 De sectordirectie reikt aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een lijst uit waarop zijn vermeld: de cijfers voor het SE, de cijfers voor het CE, de eindcijfers voor de examenvakken, alsmede de uitslag van het eindexamen.
- 3.7.2 De sectordirectie reikt aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop alle vakken zijn vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.
- 3.7.3 Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer dan het in het Eindexamenbesluit voorgeschreven aantal vakken, worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.
- 3.7.4 De Minister van Onderwijs stelt de modellen van de diploma's en de cijferlijsten vast.
- 3.7.5 De voorzitter van het College van Bestuur en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
- 3.7.6 Om de vermelding "cum laude" op het diploma vermeld te krijgen, dient een examenkandidaat (in het kort gezegd) aan de volgende eisen te voldoen.
- Voor vwo:
- ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0;
 - ten minste het eindcijfer 7 bij alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling.
- Voor havo:
- ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0;
 - ten minste het eindcijfer 6 bij alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling.

4 Onregelmatigheden

Dit hoofdstuk heeft betrekking op zowel SE als CE. In het eindexamenbesluit komt de term fraude niet voor. De wetgever gebruikt de veelomvattende term onregelmatigheid¹. Het plegen van fraude valt hieronder.

- 4.1 Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het SE en/of CE dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de sectordirectie maatregelen nemen.
- 4.2 De maatregelen bedoeld in artikel 4.1, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
- a) het toekennen van het cijfer 1 (één) voor een onderdeel van het SE of CE;
 - b) het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer onderdelen van het SE of CE;
 - c) het ongeldig verklaren van één of meer onderdelen van het reeds afgelegde deel van het SE of CE;
 - d) het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de sectordirectie aan te wijzen onderdelen;
- 4.3 Indien het hernieuwd examen zoals bedoeld in artikel 4.2 onderdeel d betrekking heeft op één of meer onderdelen van het CE, legt de kandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het CE.
- 4.4 Het besluit waarbij een in 4.1 bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
- 4.5 De kandidaat kan tegen een beslissing van de sectordirectie in beroep gaan bij de commissie van beroep (zie artikel 4.8). Van de commissie van beroep mag de sectordirectie geen deel uitmaken.
- 4.6 In overeenstemming met artikel 30a van de wet wordt het beroep binnen vijf werkdagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van beroep.

¹ *Zie ook begrippenlijst*

De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen of deeleindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in 4.3. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de sectordirecteur en aan de inspectie.

4.7 Examencommissie

4.7.1 De benoeming en samenstelling van de examencommissie

1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs:
 - a) stelt een of meer examencommissies in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
 - b) benoemt de leden van de examencommissie; en
 - c) draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden.
3. De volgende personen kunnen niet worden benoemd tot lid van de examencommissie:
 - a) leden van het bevoegd gezag;
 - b) de directeur van de school;
 - c) leden van de medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de school als bedoeld in de artikelen 3 en 4 van de Wet medezeggenschap op scholen;
 - d) leerlingen van de school en hun wettelijk vertegenwoordigers.
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt het bevoegd gezag er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
 - a) de desbetreffende schoolsoort;
 - b) de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
 - c) de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort het bevoegd gezag de overige leden van de examencommissie.

4.7.2 De taken en bevoegdheden van de examencommissie

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de school-examinering de volgende taken en bevoegdheden:
 - a) het opstellen van een voorstel voor een examenreglement als bedoeld in artikel 31 voor het bevoegd gezag;

- b) het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 31a voor het bevoegd gezag;
 - c) het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
 - d) het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen; en
 - e) overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
 3. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
 4. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminingering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
 5. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid, aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs.

4.7.3 Indien er verschil van mening ontstaat, omdat een kandidaat vindt dat een van zijn of haar prestaties van het schoolexamen niet juist is gewaardeerd, kan deze kandidaat bij de examencommissie van de locatie schriftelijk bezwaar aantekenen. Hij of zij moet dit binnen vijf werkdagen, na officiële bekendmaking van de uitslag en het nabespreken daarvan, schriftelijk kenbaar maken bij de examencommissie. De commissie stelt een onderzoek in en hoort minimaal de kandidaat. De commissie doet binnen twee weken een uitspraak. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de ouders en kandidaat.

4.7.4 De examencommissie is als volgt samengesteld:

- teamleider bovenbouw tevens examensecretaris;
- examiner/docent/teamleider die geen les geeft aan de leerling.
- examiner/docent/teamleider die geen les geeft aan de leerling.

De commissie wordt bij haar werkzaamheden ondersteund door een ondersteuner examensecretariaat.

4.7.5 Postadres examencommissie
Voorzitter van de examencommissie havo/vwo
Postbus 282
1740 AG Schagen

- 4.7.6 De kandidaat kan tegen een beslissing van de examencommissie in beroep gaan bij de commissie van beroep (zie artikel 4.8). De kandidaat krijgt vanaf het ontvangen van de beslissing vijf werkdagen de tijd om schriftelijk in beroep te gaan bij de commissie van beroep.
- 4.7.7 De commissie van beroep stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zonedig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het examen geheel of gedeeltelijk af te leggen. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat en de sectordirectie, in afschrift aan ouders/verzorgers.

4.8 Commissie van beroep

- 4.8.1 De commissie van beroep is als volgt samengesteld:
- een lid van het College van Bestuur;
 - een lid deelouderraad of oudergeleding MZR/GMR;
 - een examiner die niet lesgeeft aan de leerling die beroep aantekent.
- 4.8.2 Postadres van de commissie van beroep van het Regius College
Voorzitter commissie van beroep
Postbus 282
1740 AG Schagen.
- 4.8.3 Werkwijze commissie van beroep
- ze kiest uit haar midden een voorzitter;
 - na het onderzoek ingesteld te hebben, besluit de commissie van beroep met meerderheid van stemmen.

5 Overige bepalingen

Geheimhouding

Een ieder die betrokken is de uitvoering van dit examenbesluit en daarbij de beschikking krijgt over vertrouwelijke gegevens, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van dit besluit de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

5.1 Terugtrekking van het examen

- 5.1.1 Terugtrekking van een extra vak is mogelijk tot na de uitslag van het CE.
- 5.1.2 Verandering in het vakkenpakket in het jaar dat CE wordt gedaan, is niet mogelijk.

5.2 Afwijkende wijze van examineren

- 5.2.1 De sectordirectie kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de sectordirectie de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Zij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
- 5.2.2 In geval van ernstige, chronische ziekte kan de sectordirectie toestemming verlenen tot een over twee schooljaren gespreid CE. Zij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
- 5.2.3 Het College van Bestuur kan toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij of zij eindexamen aflegt ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, met betrekking tot het vak Nederlandse taal en literatuur of tot enig vak waarbij het gebruik van Nederlandse taal van overwegende betekenis is, wordt afgeweken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het Eindexamenbesluit vwo/havo/mavo/vbo.
- 5.2.4 Voor zover wordt afgeweken van de voorschriften, wordt deze afwijking medegedeeld aan de inspectie. De afwijking kan wat betreft het CE slechts bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het CE met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.

5.2.5 Kandidaten die kunnen aantonen in aanmerking te komen voor een afwijkende wijze van examineren, nemen vóór 1 november contact op met hun teamleider.

5.3 Slotbepaling

5.3.1 In gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet, beslist het College van Bestuur.

6 Begrippenlijst

CE	: Centraal Examen.
CvTE	: College voor Toetsen en Examens.
CSPE	: Centraal Schriftelijk en Praktijk Examen.
Cohort	: Jaar waarin de leerling start met het schoolexamen.
College van Bestuur	: Het bevoegd gezag van de school.
ED	: Examendossier. Lijst met behaalde cijfers die meetellen voor het schoolexamen.
Handelingsdeel	: Het handelingsdeel bestaat uit opdrachten voor de leerling waaraan geen cijfers worden toegekend. De docent stelt vast of de opdrachten binnen het handelingsdeel naar behoren zijn uitgevoerd.
Herkansen	: Het nogmaals maken van een toets met als doel het verbeteren van de beoordeling.
Inhalen	: Het alsnog maken van een toets indien de kandidaat deze met een geldige reden niet heeft kunnen maken.
Ongeoorloofd afwezig	: Niet aanwezig tijdens een toets, schoolexamen, centraal schriftelijk examen of centraal schriftelijk en praktijkexamen zonder geldige reden.
Onregelmatigheid	: een onregelmatigheid als bedoeld in art. 5 van het Eindexamenbesluit VO, waaronder onder andere: (examen)fraude, het bij zich hebben van niet toegestane hulpmiddelen, het te laat of niet volgens de regels inleveren van schriftelijk of praktisch werk of een handelingsdeel, ongeoorloofde afwezigheid dan wel te laat aanwezig, het niet opvolgen van instructies, alsmede het in strijd handelen met een andere op de kandidaat rustende verplichting
PTA	: Programma van Toetsing en Afsluiting. Document waarin alle toetsen van het betreffende leerjaar zijn opgenomen.
PWS	: Profielwerkstuk, onderdeel van het examen havo en vwo.
SE	: Schoolexamen
SE-toets	: Toets die meetelt voor het bepalen van het schoolexamencijfer.
Sectordirectie	: Het lid van de sectordirectie belast met examenzaken van de opleiding.
Voortgangstoets	: Toets waarvan het cijfer niet opgenomen wordt in het examendossier.

Bijlage – toegestane hulpmiddelen havo en vwo 2022

1 WAT IS ANDERS IN 2022

De lijst met toegestane grafische rekenmachines is geactualiseerd.

2 TOEGESTANE HULPMIDDELEN HAVO EN VWO 2022

vak	hulpmiddel
alle vakken	Basispakket, bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> - schrijfmateriaal inclusief millimeterpapier - tekenpotlood - blauw en rood kleurpotlood - liniaal met millimeterverdeling - passer - nietmachine (zie 4.3) - geometrische driehoek - vlakgum - rekenmachine (zie 3.2)
alle centrale examens	Eindelijk verklarend woordenboek Nederlands (zie 3.1.1) <i>of</i> Woordenboek Nederlands-thuis taal en/of thuis taal-Nederlands (zie 3.1.1)
Fries, moderne vreemde talen	Woordenboek naar en van de doeltaal; Bij Engels: (op verzoek kandidaat) daarnaast ook woordenboek Engels-Engels (zie 3.1.3)
Latijn, Grieks	Latijns resp. Grieks woordenboek (zie 3.1.4)
wiskunde A, B, C	<ul style="list-style-type: none"> - grafische rekenmachine (zie 3.2.3) - roosterpapier in cm²
biologie, natuurkunde, scheikunde	- goedgekeurd informatieboek: Binas 6e editie of Sciencedata (zie 3.3)
aardrijkskunde	Een atlas is sinds 2021 niet toegestaan bij het centraal examen
muziek, kunst (algemeen)	Computer

3 TOELICHTING

3.1 WOORDENBOEK

3.1.1 *Woordenboek Nederlands*

Een eendelig verklarend woordenboek Nederlands is toegestaan bij alle centrale examens. In plaats van het eendelig woordenboek Nederlands mag ook gebruikgemaakt worden van een woordenboek van Nederlands naar de thuistaal van de kandidaat (bijvoorbeeld Nederlands – Spaans) en/of een woordenboek vanuit de thuistaal van de kandidaat naar het Nederlands (bijvoorbeeld Spaans – Nederlands). Een woordenboek Nederlands–thuistaal en thuistaal–Nederlands in één band is ook toegestaan.

Bij vakspecifieke termen kan het woordenboek aanleiding geven tot verwarring. Een voorbeeld: eentonigheid heeft in het vak muziek een betekenis die niet strookt met de beschrijving in een woordenboek. In situaties zoals het gegeven muziekvoorbeeld is de vakinhoudelijke omschrijving de geldige. Voor een inhoudelijk afwijkende omschrijving worden geen punten toegekend, ook niet als de kandidaat deze omschrijving letterlijk aan het woordenboek heeft ontleend.

3.1.2 *Woordenboek moderne vreemde talen en Fries*

Bij de moderne vreemde talen en Fries is een woordenboek doeltaal – thuistaal en thuistaal – doeltaal*) toegestaan.

*) Voor de meeste leerlingen is Nederlands de thuistaal. Bij de centraal examens Frans is dus een woordenboek Frans – Nederlands toegestaan. Een kandidaat die Pools als thuistaal heeft mag in plaats van Frans – Nederlands kiezen voor een woordenboek Frans – Pools. 'Thuistaal' hoeft in dit verband niet letterlijk genomen te worden. Voorbeeld: Als Berbers de thuistaal is en een woordenboek doeltaal – Berbers is niet voorhanden, mag ook gekozen worden voor doeltaal – Arabisch.

3.1.3 *Woordenboek Engels – Engels*

Bij het vak Engels mag het bevoegd gezag toestemming geven om een woordenboek Engels – Engels te gebruiken naast een tweetalig woordenboek.

3.1.4 *Woordenboek bij klassieke talen*

Bij Griekse Taal en Cultuur en Latijnse Taal en Cultuur is een woordenboek toegestaan en een grammatica-overzicht (in het woordenboek of los) zonder voorbeeldzinnen en toelichting op het gebied van de syntaxis. Een woordenboek dat specifiek is toegesneden op een auteur aan wiens werk de vertaalopgave ontleend is, is niet toegestaan.

Bij Griekse Taal en Cultuur zijn het woordenboek van Ch. Hupperts en het Prisma woordenboek Grieks– Nederlands toegestaan inclusief de hierin opgenomen grammatica-overzichten en (in Hupperts' woordenboek) de alfabetische werkwoordenlijst.

Ook is het toegestaan deze grammatica-overzichten en deze alfabetische werkwoordenlijsten naast een ander Grieks woordenboek te gebruiken.

Bij Latijnse Taal en Cultuur zijn het woordenboek Latijn-Nederlands van H. Pinkster en het Prisma woordenboek Latijn-Nederlands toegestaan inclusief de daarin opgenomen grammatica-overzichten. Ook is het toegestaan een van deze grammaticaoverzichten als los boekje naast een ander Latijns woordenboek te gebruiken.

3.1.5 Digitaal woordenboek

Een digitaal woordenboek is niet toegestaan.

3.2 REKENMACHINE

3.2.1 Algemeen

Bij de vakken waar een grafische rekenmachine is toegestaan, is ALLEEN een grafische rekenmachine toegestaan. Het is een kandidaat bij die vakken niet toegestaan de beschikking te hebben over een gewone rekenmachine.

3.2.2 Rekenmachine met basisbewerkingen

Bij de vakken zonder grafische rekenmachine mag een eenvoudige rekenmachine gebruikt worden waarop basisbewerkingen kunnen worden uitgevoerd. In de volgende paragrafen wordt dit nader toegelicht.

Wat zijn basisbewerkingen

In onderstaande tabel wordt aangegeven over welke basisbewerkingen een rekenmachine in ieder geval moet beschikken voor de verschillende vakken.

	havo/vwo na, sk	havo/vwo ec	havo/vwo overig
Grondbewerkingen + - x:	X	X	X
xx^2 en $\sqrt{\quad}$	X	X	
$1/xx$ of xx^{-1} en xx^y	X	X	
sin/cos/tan en hun inversen	X		
π	X		
$^{10}\log$ (en 10^{xx}) en \ln (en ee^{xx})	X		

Rekenmachines die over al deze basisbewerkingen beschikken: Casio fx-82MS, HP10S+, TI30XB(S)

Wat zijn geen basisbewerkingen

Opties die niet gezien worden als basisbewerkingen (niet uitputtend):

- Het oplossen van (stelsels van) vergelijkingen
- Het numeriek integreren en differentiëren van functies
- Rekenen met verhoudingen
- Berekeningen maken met micro, kilo, ...
- Gebruiken van wetenschappelijke constanten
- Werken in een spreadsheet
- Programmeren
- Ingebouwde formules

Belangrijk uitgangspunt is dat hulpmiddelen die vaardigheden overbodig maken waarover de leerling volgens de syllabus moet beschikken, niet zijn toegestaan. Machines die daarom in ieder geval niet zijn toegestaan: Casio fx-991EX en TI-30XPro.

Verder geldt het volgende:

- Een rekenmachine mag tijdens het examen niet op het lichtnet worden aangesloten of met andere apparatuur worden verbonden.
- Het is een kandidaat niet toegestaan tijdens het examen gebruik te maken van de rekenmachine van een andere kandidaat.
- Een rekenmachine mag geen geluid maken.
- Een rekenmachine mag niet beschikken over de mogelijkheid grafieken weer te geven.
- Een rekenmachine mag niet beschikken over zend- en/of ontvangstmogelijkheden.
- Een rekenmachine mag niet alfanumeriek (met letters op het scherm) zijn; bedoeld is dat er geen teksten kunnen worden ingevoerd of uitgelezen, zoals bijvoorbeeld met de mobiele telefoon wel kan. De letters 'sin' als afkorting van sinus worden in dit verband dus niet als alfanumeriek beschouwd.
- Een meerregelige machine is niet verboden als hij aan de overige criteria voldoet.

3.2.3 Grafische rekenmachine

Alleen wanneer (op basis van de syllabus van een vak) de grafische rekenmachine noodzakelijk blijkt, wordt de grafische rekenmachine bij het centraal examen toegestaan. De grafische rekenmachine is alleen toegestaan bij de centrale examens wiskunde A, B en C.

Types toegestane grafische rekenmachines

De machines die in 2022 in elk geval zijn toegestaan:

MERK	TYPE
Casio:	<ul style="list-style-type: none"> - fx-9860GII(SD); - fx-CG20*; - fx-CG50.
Hewlett Packard:	<ul style="list-style-type: none"> • HP Prime
Texas Instruments:	<ul style="list-style-type: none"> • TI-84 Plus T, de basisversie met LED lampje*; • TI-84 Plus CE-T; • TI-Nspire CX (alleen de versie zonder CAS); • TI-Nspire CX II-T (zowel versie met als zonder CAS).
NumWorks:	<ul style="list-style-type: none"> • de grafische rekenmachine van NumWorks

* Let op! Deze typen rekenmachines zijn in het examenjaar 2022 voor het laatst toegestaan.

Oudere types, ook die eerder wel waren toegestaan, zijn niet meer toegestaan.

Het is mogelijk dat op een later moment nieuwe types worden toegestaan. Dit wordt dan kenbaar gemaakt in de Septembermededeling.

NB. Leerlingen kunnen andere typen grafische rekenmachines dan genoemd in deze regeling wel gebruiken in de schoolpraktijk/bij schoolexamens als de school dat toestaat.

Eisen toegestane grafische rekenmachine

Voor alle typen grafische rekenmachines geldt dat de machine voorzien is van de minimale OS of firmwareversie die in maart voorafgaand aan het centraal examen voor de betreffende machine door het CvTE wordt gespecificeerd.

Examenstand en overige voorwaarden

Een grafische rekenmachine is op het centraal examen alleen toegestaan als het geheugen van de grafische rekenmachine is geblokkeerd door een examenstand. Dat houdt onder meer in dat applicaties, programma's en (tekst)bestanden niet benaderbaar of bruikbaar zijn en dat een eventuele CAS-functionaliteit niet beschikbaar is. Het moet direct zichtbaar zijn of een machine in examenstand staat. Dit moet op ieder moment tijdens het examen te controleren zijn zonder de kandidaat te storen. Hiervoor kunt u terecht op de websites van de verschillende fabrikanten: www.casio-educatie.nl, hp-prime.nl, educati-on.ti.com/nederland.

Verder geldt het volgende:

- a) Een grafische rekenmachine mag tijdens het examen niet op het lichtnet worden aangesloten of met andere apparatuur worden verbonden.
- b) Het is een kandidaat niet toegestaan tijdens het examen gebruik te maken van de grafische rekenmachine van een andere kandidaat.
- c) Het is niet toegestaan dat de kandidaat tegelijkertijd de beschikking heeft over twee (grafische) rekenmachines.
- d) In machines met een SD-slot mag tijdens het CE geen SD-kaart zitten.

3.3 INFORMATIEBOEKEN NATUURWETENSCHAPPELIJKE VAKKEN

Bij de vakken biologie, natuurkunde en scheikunde is het gebruik van een Binas (6e editie) of ScienceData toegestaan. Het is niet toegestaan beide informatieboeken te gebruiken.

Wij raden gebruikers aan kennis te nemen van de errata bij Binas op de website van Noordhoff Uitgevers en bij ScienceData op de website van Uitgeverij Walvaboek. Het is toegestaan deze fouten in het betreffende informatieboek te verbeteren.

Andere wijzigingen mogen niet in het informatieboek worden aangebracht. Dat geldt ook voor het aanbrengen van (al dan niet beschreven) plakkertjes.

4 AANVULLENDE OPMERKINGEN

4.1 COMPUTER ALS SCHRIJFGEREI BIJ DE CENTRAAL SCHRIFTELIJKE EXAMENS

Bij alle schriftelijke examens is de computer toegestaan als schrijfgerei. De school kan dat toestaan voor alle kandidaten. De school kan het ook toestaan voor speciale groepen kandidaten, bijvoorbeeld de dyslectische kandidaten. De spellingcontrole mag zonder meer worden gebruikt bij centrale examens waarbij de spelling niet wordt beoordeeld.

Als de computer als schrijfgerei wordt ingezet bij de centrale examens Nederlands vwo en havo dient de spellingcontrole bij niet-dyslectische kandidaten uitgeschakeld te zijn. Aan kandidaten met een deskundigenverklaring omtrent dyslexie volgens artikel 55 van het Eindexamenbesluit VO, mag het gebruik van spellingcontrole wel worden toegestaan. Als de computer als schrijfgerei wordt gebruikt is het van belang dat kandidaten geen toegang hebben tot verboden hulpmiddelen (zoals een digitaal woordenboek), en moet ook o.m. de opslag (bijvoorbeeld uitprinten) worden geregeld. De correctoren moeten de af-trekregels voor spellingfouten ook toepassen bij leerlingen die met spellingcontrole hebben gewerkt.

Op <https://www.examenblad.nl/veel-gevraagd/wanneer-is-de-computer-tijdens-een> staan aanwijzingen voor scholen die de computer als schrijfgerei willen inzetten.

4.2 NOODZAKELIJK OF TOEGESTAAN?

De tabel in paragraaf 2 geeft een opsomming van de toegestane hulpmiddelen. De mate waarin een toegestaan hulpmiddel ook noodzakelijk is, varieert tussen vakken, hulpmiddelen en kandidaten. Een feitelijk noodzakelijk hulpmiddel is bijvoorbeeld de Binas of ScienceData bij natuurwetenschappelijke vakken. Het lijkt niet aannemelijk dat een kandidaat alle informatie heeft gememoriseerd. Bij het verklarend woordenboek Nederlands is de behoefte en noodzaak kandidaat-afhankelijk: de een kent meer woorden dan de ander, de een heeft ook meer behoefte aan de zekerheid van het woordenboek dan de ander.

Of de school de hulpmiddelen ter beschikking stelt, of aan de kandidaat vraagt mee te nemen, is ter keuze aan de school.

4.3 OVERIGE NIET GENOEMDE HULPMIDDELEN

Naast het basispakket hulpmiddelen kan de kandidaat enkele hulpmiddelen meenemen die niet genoemd zijn, die op geen enkele wijze een relatie hebben met de exameneisen maar die wel functioneel (kunnen) zijn, zoals een nietmachine, puntenslijper, een markeerstift of een leesliniaal (loep). Hulpmiddelen die een relatie kunnen hebben met exameneisen zijn niet toegestaan.

Daaronder vallen onder andere tekensjablonen en spellingkaarten. Hulpmiddelen die geen relatie tot de exameneisen hebben maar geen enkele examenfunctie dienen, dienen te worden geweerd; niet omdat daardoor de exameneisen worden aangetast, maar omdat de ontstane onoverzichtelijkheid kan leiden tot een indirecte aantasting van exameneisen. Bij twijfel of een specifiek hulpmiddel een relatie tot de exameneisen heeft, wendt de school zich tot het CVTE.

4.4 SCHOOLEXAMEN EN CENTRAAL EXAMEN

Deze regeling legt de toegestane hulpmiddelen vast voor het centraal examen. Er is geen voorschrift dat bij alle schoolexamens van een vak dezelfde hulpmiddelen zouden moeten worden voorgeschreven als bij het centraal examen. De school kan gegronde redenen hebben om bijvoorbeeld vast te leggen dat bij kleinere toetsen in de moderne vreemde talen geen woordenboek is toestaan, of dat bij sommige toetsen in een vak met grafische rekenmachine volstaan moet worden met een eenvoudige grafische rekenmachine of dat zelfs helemaal geen rekenmachine gebruikt mag worden. De school kan omgekeerd ook bij schoolexamentoetsen hulpmiddelen toestaan die in het centraal examen niet zijn toegestaan.